

Annales

Instituti

Archaeologici

IX - 2013

Godišnjak

Instituta za

arheologiju

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Adress od the editor's office

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršni urednici/Desk editors

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Tehnički urednici/Technical editors

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Sanjin Mihelić

Lektura/Language editor

Ivana Majer (hrvatski jezik/Croatian)
Sanjin Mihelić (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institut of archaeology, Zagreb 2013.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 8** **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin – arheološka istraživanja 2012. godine
- 12** **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2012. godine
- 20** **Tatjana Tkalčec**
Arheološka istraživanja nalazišta Crkvari – crkva sv. Lovre 2012. godine
- 26** **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2012.
- 31** **Saša Kovačević**
Nova Bukovica – Sjenjak 2012.
- 35** **Daria Ložnjak Dizdar**
Medinci – Čićoka/Jablanik – zaštitna istraživanja 2012. godine
- 38** **Marko Dizdar**
Rezultati zaštitnih istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2012. godini
- 44** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Dolina – Glavičice, istraživanja 2012.
- 48** **Tajana Sekelj Ivančan**
Nastavak arheoloških istraživanja na položajima Volarski breg i Sušine kraj Virje u 2012. godini
- 55** **Marina Ugarković**
Tina Neuhauser
Stobreč 2012. – helenistički bedem
- 59** **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Tina Neuhauser
Hvar, otok Sveti Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2012.

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 8** **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin – archaeological investigations in 2012
- 12** **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
The results of the excavations of the Batina-Sredno site in 2012
- 20** **Tatjana Tkalčec**
Archaeological investigations at Crkvari – St. Lawrence Church in 2012
- 26** **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, archaeological investigations in 2012
- 31** **Saša Kovačević**
Nova Bukovica – Sjenjak 2012.
- 35** **Daria Ložnjak Dizdar**
Medinci – Čićoka/Jablanik – rescue investigations in 2012
- 38** **Marko Dizdar**
The results of the 2012 rescue excavations of the La Tène culture cemetery in Zvonimirovo – Veliko Polje
- 44** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Dolina-Glavičice, the investigations in 2012
- 48** **Tajana Sekelj Ivančan**
Continued archaeological investigations at the positions of Volarski Breg and Sušine near Virje in 2012
- 55** **Marina Ugarković**
Tina Neuhauser
Stobreč 2012 – Hellenistic fortification
- 59** **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Tina Neuhauser
Hvar, St. Clement island, Soline Bay, archaeological investigations in 2012

64 Siniša Krznar Arheološko istraživanje lokaliteta Torčec – Cirkvišće 2012. godine	64 Siniša Krznar <i>Archaeological investigations at the site Torčec – Cirkvišće in 2012</i>
69 Marko Dizdar Zaštitna arheološka istraživanja nalazišta AN 4 Poljana Križevačka 1 na trasi autoceste A12, dionica Gradec – Kloštar Vojakovački	69 Marko Dizdar <i>Rescue archaeological excavations of the AS 4 Poljana Križevačka 1 site on the route of the A12 motorway, section Gradec-Kloštar Vojakovački</i>
76 Tatjana Tkalčec Kasnosrednjovjekovno naselje Buzadovec–Vojvodice (AN 3) na trasi autoceste A12 Sveta Helena – GP Gola	76 Tatjana Tkalčec <i>The late mediaeval settlement Buzadovec – Vojvodice (AS 3) on the route of the A12 motorway Sveta Helena – GP Gola</i>
<p>88 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p>Rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta Kalnik – Igrišće</p>	<p>88 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p><i>Results of archaeological investigations of the Kalnik – Igrišće site</i></p>
<p>93 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar</p> <p>Zaštitna istraživanja nalazišta AN 1 Grabrić na trasi autoceste A13, dionica Čvor Vrbovec 2 – Čvor Farkaševac</p>	<p>93 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar</p> <p><i>Rescue excavations of the AN 1 Grabrić site on the route of the A13 motorway, section Vrbovec 2 Junction – Farkaševac Junction</i></p>
98 Marko Dizdar Terenski pregled i probna istraživanja na izgradnji spojne ceste od Petrinje do mosta preko rijeke Kupe u Brestu	98 Marko Dizdar <i>Field survey and test excavations on the route of the connecting road between Petrinja and the bridge over the Kupa river in Brest</i>
<p>102 Juraj Belaj
Filomena Sirovica</p> <p>Arheološka istraživanja na lokalitetu Stari grad u Ivanju 2012. godine</p>	<p>102 Juraj Belaj
Filomena Sirovica</p> <p><i>Archaeological investigations at the Old Town site in Ivanec in 2012</i></p>
109 Tatjana Tkalčec Nastavak arheoloških istraživanja burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2012. godine	109 Tatjana Tkalčec <i>Continued archaeological investigations of the mediaeval fortified town Vrbovec in Klenovec Humski in 2012</i>
116 Asja Tonc Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2012. godine	116 Asja Tonc <i>Results of trial excavations at the Sv. Trojica hillfort in 2012</i>
<p>121 Bartul Šiljeg
Goranka Lipovac Vrkljan
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra</p> <p>Crikvenica – <i>Ad turre</i>, rezultati sustavnih arheoloških istraživanja rimske keramičarske radionice na lokalitetu Igralište 2012. godine</p>	<p>121 Bartul Šiljeg
Goranka Lipovac Vrkljan
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra</p> <p><i>Crikvenica – Ad turre, Results of Systematic Archaeological Excavations of the Roman Pottery Workshop at the Igralište Site in 2012</i></p>
<p>131 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Ana Konestra</p> <p>Nastavak arheološko-konzervatorskih istraživanja lokaliteta Stancija Blek (Tar) u 2012. godini</p>	<p>131 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Ana Konestra</p> <p><i>Continued archaeological investigations and conservation at the Stancija Blek site (Tar) in 2012</i></p>

Terenski pregledi

136 **Tatjana Tkalčec**

Rekognosciranje na području Bjelovarsko-bilogorske i Koprivničko-križevačke županije u 2012. godini

167 **Kristina Jelinčić Vučković**

Terenski pregled lokaliteta Novo Selo *Bunje* na otoku Braču

175 **Asja Tonc**

Terenski pregledi područja izgradnje novih cestovnih pravaca na teritoriju Zagrebačke i Istarske županije

Field Surveys

136 **Tatjana Tkalčec**

Field surveys in the Bjelovar-Bilogora and Koprivnica-Križevci counties in 2012

167 **Kristina Jelinčić Vučković**

Field survey of the Novo Selo Bunje site on the island of Brač

175 **Asja Tonc**

Field surveys of the construction area of new roads in the Zagreb and Counties of Zagreb and Istria

Eksperimentalna arheologija

185 **Andreja Kudelić**

Testiranje tehnologije izrade keramičkih posuda i rekonstrukcija hipotetske horizontalne keramičarske peći

190 **Andreja Kudelić
Filomena Sirovica
Dinko Tresić Pavičić**

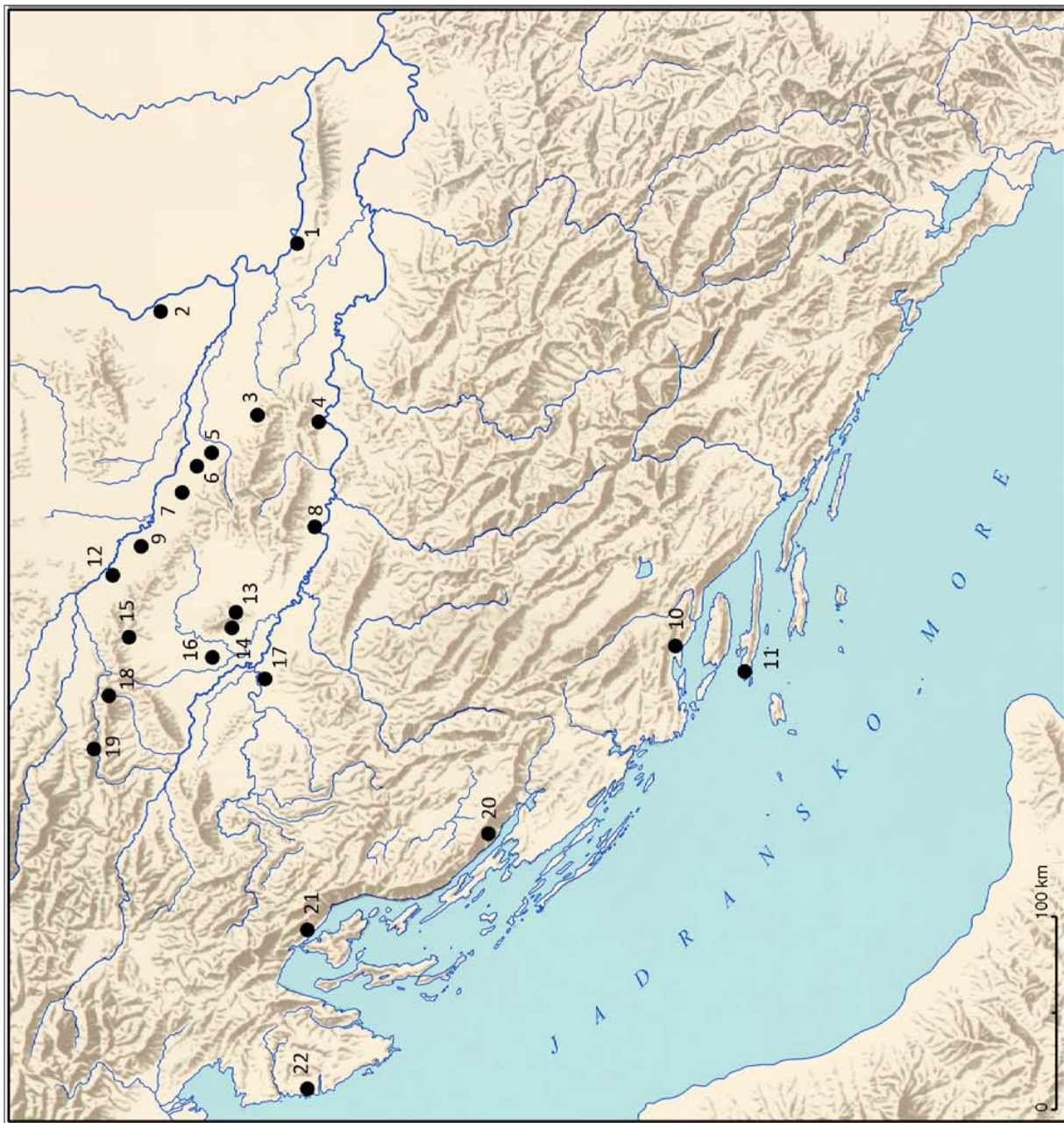
Dokumentiranje reljefnih značajki položaja Kurilovec–Belinščica tijekom 2011. i 2012. godine

185 **Andreja Kudelić**

Testing of ceramic vessel production technology and reconstruction of a hypothetical horizontal ceramic kiln

190 **Andreja Kudelić
Filomena Sirovica
Dinko Tresić Pavičić**

Documenting the relief features of the position Kurilovec–Belinščica in 2011 and 2012

1. Sotin
2. Batina - Sredno
3. Crkvari - crkva Sv. Lovre
4. Slavonski Brod- Galovo
5. Nova Bukovica- Sjenjak
6. Medinci - Čičoka/Jablanik
7. Zvonimirovo - Veliko polje
8. Dolina - Glavičice
9. Volarski breg i Sušine
10. Stobreč
11. Sv. Klement-Soline
12. Torčec - Crkvišće
13. AN 4 Poljana Križevačka
14. AN 3 Buzadovec-Vojvodice
15. Kalmik -Igrišće
16. AN 1 Grabrić
17. Petrinja-Žrnica
18. Ivanec- Stari grad
19. Klenovec Humski-Plemićki grad Vrbovec
20. Gradina Sv. Trojice
21. Crkvenica-Igralište
22. Stanција Blek-Tar

Rezultati zaštitnih istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2012. godini

The results of the 2012 rescue excavations of the La Tène culture cemetery in Zvonimirovo – Veliko Polje

Marko Dizdar

Primljeno/Received: 20.3.2013.
Prihvaćeno/Accepted: 23.7.2013.

Zaštitna istraživanja nalazišta Zvonimirovo–Veliko polje u 2012. godini usmjerena su na središnji dio uzvisine na kojem su pronađeni paljevinski grobovi latenske kulture. Pojedini se grobovi izdvajaju veličinom i dubinom ukopa grobnih raka, posebno oni s pokopima spaljenih ostataka ratnika s njihovim naoružanjem, nošnjom, toaletnim priborom i popudbinom. U grobu pokojnice zabilježeni su, osim popudbine, predmeti nošnje i nakita. Na osnovi nalaza naoružanja te predmeta muške i ženske nošnje, grobovi se datiraju u Mokronog IIb stupanj te potvrđuju iznimnu važnost nalazišta u proučavanju razdoblja mlađega željeznog doba u sjevernoj Hrvatskoj.

Ključne riječi: Zvonimirovo, groblje, Podravina, Mokronog IIb, naoružanje, nošnja, toaletni pribor, keramičke posude
Key words: Zvonimirovo, cemetery, Podravina, Mokronog IIb, weaponry, costume, toiletry items, ceramic vessels

Zaštitna istraživanja nalazišta Zvonimirovo–Veliko polje (općina Suhopolje, Virovitičko-podravska županija) nastavljena su u kolovozu i rujnu 2012. godine.¹ U dosadašnjim istraživanjima dokumentirana su dva horizonta pokopavanja – stariji s paljevimskim grobovima latenske kulture iz mlađega željeznog doba, dok mlađem horizontu pripadaju kosturni grobovi rano-srednjovjekovne bjelobrdске kulture koji nisu pronađeni tijekom iskopavanja posljednjih nekoliko godina.

Groblje je smješteno na blagoj, izduženoj uzvisini orijentacije sjeverozapad – jugoistok, koja sjevernim dijelom dopire do ruba nekadašnje dravske terase kojim prolazi cesta koja od Zvonimirova vodi prema Gačištu. Dosadašnja istraživanja pokazala su kako se groblje latenske kulture rasprostire po cijeloj površini uzvisine u dužini od stotinjak metara.

Površina istraživanja 2012. godine obuhvatila je središnji dio uzvisine, odnosno nastavlja se na površinu na kojoj su tijekom istraživanja 1998., 2002. i 2011. godine pronađeni brojni grobovi latenske kulture, među kojima se izdvajaju pokopi ratnika s naoružanjem, kao i žena opremljenih s priložima nošnje i nakita. U grobovima obaju spolova, kao popudbina, pronađene su keramičke posude te životinjske kosti (Tomičić 2000; Tomičić et al. 2002; Dizdar 2012). Smještajem sonde željelo se provjeriti nastavlja li se jednaka koncentracija grobova latenske kulture prema dosad neistraženom južnom dijelu uzvisine.

U 2012. godini istražene su: sonda 14, dimenzija

4,00x3,10 m; sonda 17, dimenzija 3,00x3,30 m; sonda 18, dimenzija 24,00x2,70 m, odnosno istražena je površina od 82 m² ili ukupno 2 695 m² nalazišta. Na različite širine sonde utjecale su neujednačene površine između redova voćaka koje su jedino i dostupne za istraživanje. Kod pojedinih sonde površina je ovisila i o dimenzijama sonde iz prijašnjih istraživanja, jer su povezivane u jedinstvenu istraženu površinu kako bi se obuhvatila cijela širina uzvisine. S obzirom na to da su sonde u istraživanjima 2012. godine bile položene po središnjem dijelu uzvisine i njezinoj istočnoj padini, gdje prevladavaju različiti slojevi pijeska u koje su grobovi bili ukopani, dubina iskopa iznosila je oko 1,50 m. Zapune grobova nisu se mogle izdvojiti na prijelazu sloja humusa u neki od slojeva pijeska, zbog čega je i dubina iskopa sonde bila veća kako neki od dublje ukopanih grobova ne bi ostali neistraženi. Pretpostavke su potvrđene tijekom istraživanja jer je zabilježeno više grobova s rakama čije se dno nalazilo na relativnoj dubini od 1 do 1,50 m, posebno onih koji su bili ukopani u slojeve crvenkastosmeđeg i svijetlog pijeska. S druge strane, dio plitko ukopanih grobova, posebno onih koji su bili položeni bliže vrhu uzvisine, uništen je tijekom obrade zemljišta, na što ukazuju nalazi brončanih i željeznih predmeta te ulomci latenske keramike i spaljenih kostiju u sloju humusa.

U istraživanjima je pronađeno šest grobova latenske kulture (LT 94 – LT 99) koji su sadržavali spaljene ostatke pokojnika, položene na dno grobnih raka koje su najčešće pravokutnog oblika i zaobljenih uglova. S obzirom na kompaktnost hrpica spaljenih kostiju kao i njihov oblik, čini se kako su bile umotane u materijal organskog podrijetla (tkanina ili koža), zajedno s predmetima nošnje i nakita (Tankó, Tankó 2012). Popudbini, koja je zabilježena u grobovima obaju spolova, pripadaju prilozi keramičkih posuda te nalazi životinjskih kostiju.

¹ Istraživanja su provedena od 21. kolovoza do 4. rujna 2012. godine. Financijska sredstva osigurali su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta kroz znanstveni projekt *Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica naseljenih na tlu kontinentalne Hrvatske* (197-1970685-0711) i Ministarstvo kulture. Restauraciju i konzervaciju nalaza provodi dipl. konz. Mihael Golubić iz Hrvatskoga restauratorskog zavoda.

Sl. 1 Grob LT 94 (snimio: M. Vojtek).

Fig. 1 Grave LT 94 (photo: M. Vojtek).

Sl. 2 Grob LT 94 – umbo s okovom ručke štita (snimio: M. Vojtek).

Fig. 2 Grave LT 94 – shield boss with a shield grip fitting (photo: M. Vojtek).

U istraživanjima 2012. godine u najvećem su broju pronađeni bogato opremljeni ratnički grobovi s naoružanjem i toaletnim priborom, uz koje se još pojavljuju brusevi i dijelovi nošnje kojima pripadaju nalazi fibula i pojasnih garnitura raspoređenih u različitim kombinacijama (sl. 1, 4, 7). Ofenzivnom naoružanju pripadaju savijeni mačevi u koricama grupe 6 koji su pronađeni u četiri groba (sl. 5, 7) (Lejars 1994: 36–38; 1996: 81–82; Tomičić, Dizdar 2005: 74–78), kao i duga koplja s naglašenim središnjim rebrom i kratkim tuljcem (sl. 7). Zanimljivo je kako su u grobu LT 96 pronađena dva koplja (sl. 5), što nije čest slučaj na groblju u Zvonimirovu (Tomičić, Dizdar 2006), pri čemu je jedno koplje provučeno kroz obruč pojasne garniture. U grobu LT 95 dugo koplje predstavlja jedino napadačko naoružanje, odnosno riječ je o grobu kopljanika. S nošenjem mačeva u koricama povezuju se i pojasne garniture sastavljene od prstenaste kopče (Bataille 2001) i različitog broja obruča okruglog presjeka. U grobu LT 96 nalazio se obruč većeg promjera s udubljenjima u kojima se vjerojatno nalazio emajl kakvi su već pronađeni u Zvonimirovu (Majnarić-Pandžić 2001: 86–87; Tomičić, Dizdar 2005: 89–93). U spomenutom grobu LT 96 izniman nalaz je dugi željezni nož s trnom na čijem su sječivu sačuvani tragovi drvenih korica u kojima se vjerojatno nalazio, dok je vrh sječiva bio položen u tuljac od željeznog lima, što je prvi takav nalaz u Zvonimirovu. Od obrambenog naoružanja pronađena su središnja pojačanja štita – umbo, koja pripadaju tipu s blago trapezoidno raširenim krilima zaobljenog ruba poput umba iz groba 10 iz Slatine (Pirkmajer 1991: T. 11: 70) ili groba LT 4 iz Zvonimirova (Dizdar 2011: 106, Fig. 6: 3) koja pripadaju tipu VIIA (Rapin 1988: 82). Umbo iz groba LT 94 s unutarnje strane ima i sačuvani pričvršćeni okov ručke štita (sl. 2). U grobu LT 99 željezni okov ručke štita pronađen je bez umba, što je također već zabilježeno na groblju u Zvonimirovu

(Dizdar 2004: Pl. 1: 9). S naoružanjem se, kao karakterističan prilog u grobovima ratnika, povezuju i nalazi bruseva (Dizdar 2007: 128). Toaletnom priboru pripadaju prilozima škara te britvi kao najbrojnijeg oblika u istraživanjima 2012. godine. Britva iz groba LT 96 vjerojatno se nalazila u drvenim koricama čiji su tragovi zabilježeni na sječivu, poput noža iz istog groba. Nošnji ratnika pripadaju željezne fibule srednjolatske sheme različitih veličina s jednom ili dvije kuglice. Veća željezna fibula koja je pronađena na vrhu hrpice spaljenih kostiju ratnika u grobu LT 99 vjerojatno je zatvarala vreću od tekstila ili kože u koju su bili položeni njegovi spaljeni ostaci.

U grobovima ratnika, kao dio popudbine, pronađen je po jedan lonac (sl. 3), samo su u grobu LT 96 pronađene četiri posude – lonac, zdjela, kantharos i šalica (sl. 4). Lonac je ukrašen motivima žigosanih koncentričnih kružnica koje su spojene girlandama izvedenima nizom sitnih otisaka (sl. 6), što je uobičajen način ukrašavanja lonaca i kantharosa na groblju u Zvonimirovu (Majnarić-Pandžić 2001: 87, T. 7; Jovanović 2003). Popudbini u hrani pripadaju nalazi životinjskih kostiju – svinje i kokoši, koji su najčešće položeni u zdjele i do njih.

Jedini grob koji se može pripisati pokopu žene jest grob LT 98 u kojem su od nošnje pronađeni željezni pojas sastavljen od pletenih članaka (Dizdar 2010: 273–274) te dvije željezne fibule srednjolatske sheme (Dizdar 2010: 278–281). Popudbini pripadaju prilozima lonca zaobljenog tijela i zdjele S-profilacije, što je uobičajen sastav keramičkog servisa u grobovima žena na tom dijelu groblja.

Istraživanja provedena 2012. godine na središnjem dijelu uzvisine potvrdila su dosadašnje spoznaje iz istraživanja 1998. i 2011. godine kako je riječ o dijelu groblja s iznimnim brojem grobova latenske kulture. Preliminarna tipološko-kronološka

Sl. 3 Grob LT 95 – lonac (snimio: M. Vojtek).

Fig. 3 Grave LT 95 – pot (photo: M. Vojtek).

Sl. 4 Grob LT 96 (snimio: M. Vojtek).

Fig. 4 Grave LT 96 (photo: M. Vojtek).

analiza pronađenih nalaza, posebno naoružanja, kao i predmeta nošnje i nakita, pokazuje kako se grobovi mogu datirati u Mokrskog IIb stupanj, odnosno u kraj 3. i prvu polovinu 2. stoljeća pr. Kr. (Božič 1999; Dizdar 2011).

Rezultati su iznova potvrdili iznimno značenje nalazišta

Zvonimirovo–Veliko polje za proučavanje latenske kulture u međuriječju Save, Drave i Dunava, čija su daljnja istraživanja nužna, posebno na južnom dijelu uzvisine.

Sl. 5 Grob LT 96 – savijeni mač u koricama, dva koplja i obruči pojasne garniture (snimio: M. Vojtek).
Fig. 5 Grave LT 96 – bent sword in a scabbard, two spears and rings from a belt set (photo: M. Vojtek).

Sl. 6 Grob LT 96 – lonac ukrašen motivom koncentričnih kružnica (snimio: M. Vojtek).
Fig. 6 Grave LT 96 – pot decorated with concentric circles (photo: M. Vojtek).

Sl. 7 Grob LT 97 – spaljeni ostaci pokojnika s loncem, savijenim mačem u koricama, kopljem i umbom (snimio: M. Vojtek).

Fig. 7 Grave LT 96 – cremated remains of the deceased person with a pot, bent sword in a scabbard, a spear and a shield boss (photo: M. Vojtek).

Literatura

- Bataille, G. 2001, Les agrafes de ceinturon du sanctuaire de la Villeneuve-au-Chatelot (Aube), *Archäologisches Korrespondenzblatt*, 31/3, 443–460.
- Božič, D. 1999, Die Erforschung der Latènezeit in Slowenien seit Jahre 1964., *Arheološki vestnik*, 50, 189–213.
- Dizdar, M. 2004, Grob LT 11 iz Zvonimirova – primjer dvojnog pokopa latenske kulture, *Opuscula Archaeologica*, Vol. 28, 41–89.
- Dizdar, M. 2007, Bikonični lonci sa stepeničasto raščlanjenim ramenom s groblja Zvonimirovo-Veliko polje, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, Vol. 24, 121–144.
- Dizdar, M. 2010, Željezni pojasi tipa Zvonimirovo LT 6 kao dio ženske srednjolatske nošnje u zapadnoj Panoniji i na jugoistočnoalpskom prostoru, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s. XLII (2009), 271–304.
- Dizdar, M. 2011, The La Tène culture in central Croatia. The problem of the eastern border of the Taurisci in the Podravina region, in: *The Eastern Celts. The Communities between the Alps and the Black Sea*, Guštin, M., Jevtić, M. (eds.), Univerza na Primorskom, Znanstveno-raziskovalno središte, Univerzitetna založba Annales, Koper–Beograd, 99–118.
- Dizdar, M. 2012, Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2011. godini, *Annales Instituti Archaeologici*, VIII, 46–51.
- Jovanović, B. 2003, Grobna keramika ukrašena tehnikom žigovanja u srednjem latenu zapadnog i centralnog Balkana, *Opuscula Archaeologica*, Vol. 27, 283–286.
- Lejars, T. 1994, *Gurnay III. Les fourreaux d'épée, Le sanctuaire de Gournay-sur-Aronde et l'armement des Celtes de La Tène moyenne*, Paris.
- Lejars, T. 1996, L'Armement des Celtes en Gaule du Nord à la Fin de l'Époque Gauloise, *Revue Archeologique de Picardie*, 3/4, 79–103.
- Majnarić-Pandžić, N. 2001, Grob ratnika Lt 12 iz srednjolatskog groblja u Zvonimirovu kod Suhopolja u Virovitičko-podravskoj županiji, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, Vol. 18, 83–101.
- Pirkmajer, D. 1991, *Kelti na Celjskem*, katalog izložbe, Celje.
- Rapin, A. 1988, Boucliers et lances, in: *Brunaux J.-L.-Rapin A., Gournay II*, Paris, 7–142.
- Tankó, É., Tankó, K. 2012, Cremation and Deposition in the Late Iron Age Cemetery at Ludas, in: *Iron Age Rites and Rituals in the Carpathian Basin. Proceedings of the International Colloquium from Târgu Mureş 7-9 October 2011*, Berecki, S. (ed.), Bibliotheca Mvsei

Marisiensis, *Seria Archaeologica V*, Editura Mega, Târgu Mureş, 249–258.

- Tomičić, Ž. 2000, Zvonimirovo – Veliko polje, Sumarni prikaz i osvrt na postignuća sustavnih zaštitnih arheoloških istraživanja u razdoblju od 1993. do 2000., *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, XXXII/3, 80–87.
- Tomičić, Ž., Dizdar, M., Tkalčec, T., Ložnjak, D. 2002, Zvonimirovo – Veliko polje, Rezultati istraživanja groblja latenske i bjelobrd-ske kulture godine 2001. i 2002., *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, XXXIV/3, 67–75.
- Tomičić, Ž., Dizdar, M. 2005, Grobovi latenske kulture s Velikog polja u Zvonimirovu – rezultati istraživanja 1993.–1995., *Prilozi Instituta za Arheologiju u Zagrebu*, Vol. 22, 59–125.
- Tomičić, Ž., Dizdar, M. 2006, Rezultati istraživanja groblja na Velikom polju u Zvonimirovu 2005. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, II, 36–39.

Summary

The 2012 rescue excavations of the Zvonimirovo-Veliko Polje site focused on the central part of the elevation, yielding six cremation burials of the La Tène culture (LT 94- LT 99). Warrior burials with weapons and costume and toiletry items stand out by the size and depth of the pit. The offensive weaponry consists of bent swords in scabbards of group 6, associated with belt sets and long spears with prominent midrib and short socket. A long tanged iron knife from grave LT 96, whose blade tip was inserted into a socket, can be considered an exceptional find. The defensive weaponry includes shield bosses with slightly trapezoidal wings of type VIIA. The assemblage of toiletry items consists of scissors and razors, while the costume is represented by iron fibulae of Middle La Tène scheme. The female burial contained costume and jewellery items. Ceramic vessels and animal bones were found as goods in graves of both sexes. The pot from grave LT 96 is decorated with stamped concentric circles, connected with garlands executed by a series of tiny impressions. Based on the weapons and costume items, the graves are dated to the Mokronog IIb phase, underscoring the exceptionally important role the site played in the research of the Late Iron Age in northern Croatia.